

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA GMINY GRODZISKO DOLNE**

NA LATA 2023 -2026

I. WSTĘP

Wśród problemów społecznych występujących w Polsce te związane z uzależnieniami są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. W przypadku alkoholu potrzeba prawnego uregulowania, czyli interwencji „zewnętrznej” za pomocą prawa, wynika również z braku możliwości rozwiązania tych problemów za pośrednictwem innych środków.

Nadużywanie alkoholu to nie tylko szkody zdrowotne, ale także psychologiczne i społeczne m.in. przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, bezrobocie, naruszenie bezpieczeństwa publicznego.

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” (wydanie z 2009 roku) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialny jest za ponad 60 rodzajów chorób i urazów. Rozmiary problemów związanych z alkoholem to również wysokie koszty społeczne i ekonomiczne, jakie ponoszą budżety państw. Koszty te szacowane są przez Światową Organizację Zdrowia na poziomie 1,3 % PKB, tj. w przypadku Polski ok. 17,5 mld zł. Jak podaje Światowa Organizacja Zdrowia w „Europejskim Raporcie Zdrowia” (wydanie z 2012 roku) nadużywanie alkoholu jest przyczyną niemal 6,5 % ogółu zgonów w Europie.

„Uzależnienie jest to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi, które były charakterystyczne dla danej osoby. Jest to zespół określonych objawów i zachowań, wywołanych nieodpartym pragnieniem przyjmowania substancji psychoaktywnych (głód psychiczny). Uzależnienie może rozwinąć się w wyniku używania substancji psychoaktywnych. Uzależnienie jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależnienie jest przewlekłą chorobą centralnego układu nerwowego, która charakteryzuje się okresami remisji (abstynencji) i nawrotów. Uzależnienie prowadzi do powstania wielu szkód, m. in.: somatycznych, psychicznych, społecznych.” Uzależnienie od narkotyków charakteryzuje się przymusem przyjmowania środka odurzającego przez uzależnionego. Środek ten powoduje uzależnienie psychiczne i fizyczne przez co narkoman odczuwa wewnętrzny przymus zwiększania dawek przyjmowanych środków psychoaktywnych. Od niedawna wyróżniane są nie tylko uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, leków, narkotyków i dopalaczy), ale również uzależnienia behawioralne związane z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności m.in. zakupoholizm, pracoholizm, hazard, siecioholizm, granie w gry komputerowe, seksoholizm czy obsesyjne i kompulsywne przejadanie się, uprawianie ćwiczeń fizycznych. „Uzależnienie od zachowań/czynności (czyli uzależnienie behawioralne) obejmuje objawy związane z zachowaniem, objawy poznawcze i czasami fizjologiczne, które rozwijają się po wielokrotnym powtarzaniu określonych czynności i zazwyczaj charakteryzują się silną potrzebą powtarzania tych czynności, trudnościami z kontrolowaniem ich wykonywania, uporczywym powtarzaniem pomimo szkodliwych następstw, przedkładaniem tych zachowań ponad inne zajęcia i zobowiązania, zwiększoną tolerancją, a także występowaniem zespołu przykrych objawów (rozdrażnienie, złość, agresja itp.) przy próbach zaprzestania lub ograniczenia tych zachowań.”

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Grodzisko Dolne na lata 2023-2026, zwany dalej „Programem”, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022 r., poz. 559 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021 poz. 1119 z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. DIAGNOZA

W dniach 08-04-2022 r. oraz 13-04-2022 r. przeprowadzona została diagnoza problemów i pozytywnego potencjału młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej dla klas VIII szkół podstawowych z terenu gminy Grodzisko Dolne w roku szkolnym 2021/2022. Raport z diagnozy został przeprowadzony przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej.

Przeprowadzone badania diagnostyczne pokazują pozytywny obraz młodzieży z badanych szkół:

Pozytywny potencjał młodzieży i czynniki chroniące

- zdecydowana większość dziewcząt i 43% chłopców wskazało trwałą miłość i przyjaźń jako swoje najważniejsze marzenie i cel w życiu,
- 44% uczennic oraz 45% uczniów zadeklarowało, że ich celem życiowym jest szczęśliwe życie rodzinne i posiadanie dzieci,
- większość dziewcząt oraz blisko połowa chłopców zadeklarowało więź ze szkołą,
- żadna z badanych osób nie zgłosiła częstego palenia papierosów,
- zdecydowana większość osób badanych zadeklarowało, że nie korzystały z alkoholu w ciągu ostatniego miesiąca,
- żadna z badanych uczennic z klas ósmych nie zgłosiła codziennego celowego korzystania z treści pornograficznych,
- prawie żadna z badanych osób nie zadeklarowała częstego przebywania w towarzystwie rówieśników korzystających z narkotyków.

Czynniki chroniące młodzież

Diagnoza wskazuje na obecność czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemowych, jakimi są:

- pełna rodzina u prawie wszystkich badanych dziewcząt i zdecydowanej większości chłopców,
- wskazywanie mamy jako ważnego życiowego przewodnika przez większość badanej młodzieży,
- wskazywanie taty jako ważnego życiowego przewodnika przez blisko połowę dziewcząt oraz większość ich rówieśników,
- rozmowy o ważnych sprawach z rodzicami u większości badanych uczennic oraz połowy badanych uczniów,
- poczucie bycie wysłuchanym w ostatniej rozmowie z rodzicami u 35% dziewcząt i 45% chłopców,
- jasno określone przez rodziców zasady dotyczące wypełniania domowych obowiązków i abstynencji od substancji psychoaktywnych deklarowane przez zdecydowaną większość badanych,
- poczucie bezpieczeństwa w klasie deklarowane przez prawie 3/4 dziewcząt i zdecydowaną większość ich kolegów,
- możliwość uzyskania wsparcia od rówieśników zgłaszana przez ponad połowę badanych uczennic i większość ich rówieśników,
- pozytywna ocena atmosfery w klasie wyrażona przez ponad połowę badanych,
- częste uprawianie sportu w szkole, na pozalekcyjnych zajęciach sportowych wspólnie z rówieśnikami w ostatnich 30 dniach zgłoszone przez zdecydowaną większość chłopców i 44% dziewcząt,
- częste podejmowanie innych pozytywnych aktywności z rówieśnikami w ostatnim miesiącu zadeklarowane przez część młodzieży,
- duże znaczenie wiary (religii) w życiu większości uczennic oraz zdecydowanej większości ich rówieśników,
- częsty udział w praktykach religijnych deklarowany przez większość badanej młodzieży.

Zachowania problemowe i ryzykowne oraz czynniki ryzyka

Poniżej przedstawiono wyniki badań dotyczących zachowań problemowych i czynników ryzyka dotyczących młodzieży z naszej gminy. Zestawienie pokazuje, które z nich w większym stopniu dotyczą chłopców, a które dziewcząt.

W naszej gminie poniżej wymienione zachowania ryzykowne i problemowe oraz czynniki ryzyka częściej dotyczyły chłopców niż dziewcząt. Dotyczy to takich kwestii jak:

- bycie sprawcą przemocy fizycznej i werbalnej w klasie,
- udział choć raz w bójkach,
- bycie sprawcą cyberprzemocy,
- częste palenie e-papierosów,
- użycie narkotyków choć raz w ostatnim półroczu,
- codzienne celowe oglądanie pornografii,
- częste przebywanie wśród rówieśników korzystających z alkoholu i papierosów.

Niektóre z zachowań ryzykownych i problemowych oraz czynników ryzyka w podobnym stopniu dotyczyły chłopców i dziewcząt:

- bycie ofiarą przemocy fizycznej w klasie,
- użycie narkotyków choć raz w ostatnim miesiącu,
- częste celowe oglądanie pornografii, - przejście inicjacji współżycia seksualnego,
- przebywanie wśród osób korzystających z narkotyków.

Część zachowań ryzykownych i problemowych oraz czynników ryzyka w większym stopniu dotyczyło natomiast dziewcząt niż chłopców:

- bycie ofiarą przemocy werbalnej w klasie,
- udział w przynajmniej 2 bójkach,
- bycie ofiarą cyberprzemocy,
- picie alkoholu w ostatnim miesiącu,
- częste odczuwanie samotności i przygnębienia oraz potrzeby płaczu w ostatnim tygodniu,
- częste występowanie myśli samobójczych,
- codzienne odczuwanie stresu z powodu obowiązków szkolnych,
- obawa przed przemocą w szkole,
- brak akceptacji swojego ciała.

Wiele z wyżej wymienionych zachowań występuje w naszej gminie w niewielkim nasileniu. Większość młodzieży deklaruje dużą religijność, pozytywnie ocenia atmosferę w klasie, a także deklaruje częste spędzanie czasu na pozytywnych aktywnościach z rówieśnikami. W wynikach przeprowadzonych badań należy jednak zwrócić szczególną uwagę na kondycję psychiczną dziewcząt. Wiele z nich deklaruje przeciążenie nauką, codzienny stres z powodu obowiązków szkolnych oraz obniżony nastrój i występowanie myśli samobójczych. Dziewczęta dość często zgłaszały także częste doświadczenie przemocy fizycznej i werbalnej ze strony rówieśników z klasy oraz doświadczenie cyberprzemocy.

Najważniejsze wyniki

1) Pozytywny potencjał młodzieży

Wśród marzeń i celów życiowych osób badanych z naszej gminy dominuje trwała miłość i przyjaźń oraz udane życie rodzinne i posiadanie potomstwa. Aż 79% dziewcząt ze szkół wskazało trwałą miłość i przyjaźń. Wśród chłopców 43% wybrało tę odpowiedź. Udane życie rodzinne oraz posiadanie dzieci natomiast wybrało 44% uczennic i 45% uczniów ze szkół. Na trzecim miejscu u dziewcząt uplasowała się kariera zawodowa (23%), a u chłopców ciekawa praca zgodna z zainteresowaniami (40%). Warto nadmienić jeszcze, że 38% uczniów wybrało także karierę zawodową jako swój cel życiowy oraz zdobycie majątku (35% chłopców). Nikt z osób badanych nie zdecydował się na opcję "zdobycie władzy" jako swój cel życiowy. Dziewczęta częściej niż chłopcy deklarowały więź ze szkołą. 63% dziewcząt i 48% chłopców udzieliło takiej odpowiedzi.

2) Przemoc

W szkołach doświadczenie przemocy fizycznej w klasie dziewczęta zgłaszały porównywalnie często jak chłopcy. 28% uczennic i 30% uczniów udzieliło takiej odpowiedzi. Blisko połowa badanych uczennic oraz co 3 badany uczeń zadeklarowali częste doświadczanie przemocy werbalnej w klasie. Odsetki dziewcząt doświadczających zarówno przemocy fizycznej, jak i werbalnej są najwyższe na tle innych badanych szkół. Chłopcy częściej niż dziewczęta zgłaszali częste bycie sprawcą przemocy w klasie. Stosowanie przemocy fizycznej wobec rówieśników zgłosiło 9% dziewcząt i 13% chłopców, a przemocy werbalnej 19% dziewcząt i 33% chłopców - ten odsetek chłopców jest dość wysoki. Badani uczniowie dwukrotnie częściej deklarowali udział w pojedynczych bójkach w ostatnim miesiącu w porównaniu z ich koleżankami. Takiej odpowiedzi udzieliło odpowiednio 18% chłopców i 9% dziewcząt. Dziewczęta częściej niż chłopcy zgłaszały natomiast udział w przynajmniej dwóch bójkach w ciągu ostatnich 30 dni - odpowiednio 7% i 3% badanych. 26% dziewcząt i 13% chłopców zadeklarowało doświadczenie cyberprzemocy w ostatnim miesiącu. Stosowanie cyberprzemocy zgłosiło natomiast 2% badanych dziewcząt oraz 5% chłopców.

3) Używanie substancji psychoaktywnych

Wśród uczniów klas 8 nikt z osób badanych nie zadeklarował palenia papierosów kilka razy w tygodniu i częściej. 2% uczennic oraz 5% uczniów zgłosiło natomiast częste palenie e-papierosów. Większość osób badanych z klas ósmych zgłosiło, że w ciągu minionego miesiąca nie korzystały z alkoholu. Spośród osób, które zadeklarowały picie alkoholu ponad połowa młodzieży zgłosiła sporadyczne korzystanie z tego rodzaju substancji psychoaktywnej w tym czasie. Jednocześnie należy zauważyć, że 5% dziewcząt oraz 3% chłopców zadeklarowało picie alkoholu 3-5 razy w ostatnim miesiącu. 3% uczniów natomiast zgłosił korzystanie

z alkoholu 10 razy i więcej w ostatnim miesiącu. Żadna z ankietowanych dziewcząt nie zgłosiła korzystania z narkotyków w ciągu ostatniego półrocza.. Wśród badanych uczniów gminy 5% zgłosiło korzystanie z narkotyków w ciągu ostatnich 6 miesięcy, a 3 % w ostatnich 30 dniach.

III. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026 jest kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom w społeczności lokalnej, rozwoju systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, których źródłem jest uzależnienie od alkoholu.

Cele szczegółowe:

1. Promowanie trzeźwego oraz zdrowego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i dorosłych,
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień,
3. Pomoc osobom i rodzinom zmagającym się problemami wywołanymi nadużywaniem alkoholu, wsparcie w sytuacji kryzysu i bezradności,
4. Doskonalenie metod i zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Zakres zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Grodzisko Dolne na lata 2023-2026.

Zadanie 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

Sposób realizacji:

Celem zadania jest zapewnienie osobom uzależnionym oraz osobom pijącym w sposób szkodliwy i ryzykowny odpowiedniej oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej. Działania realizowane w ramach tego zadania będą miały także na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze szkodliwego picia alkoholu, poprawę stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Współpracę z zakładami leczenia odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych oraz poradnią zarówno w zakresie merytorycznym jak i w kierowaniu pacjentów na leczenie.
2. Wspieranie i finansowanie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym oraz ich rodzin oraz przemocy w rodzinie.
 - a) finansowanie dyżurów specjalistów (tj. Instruktor ds. terapii uzależnień, Certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień) w ramach realizacji gminnego programu,
 - b) finansowanie wydatków bieżących związanych z utrzymaniem Punktu tj. zakup materiałów informacyjnych, szkoleniowych.
3. Opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – specjalista psychoterapii uzależnień, psychiatra.
4. Opłacanie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
5. Finansowanie kosztów realizacji zadań w zakresie przyjmowania osób w stanie nietrzeźwości przez Izbę Wyrzęźwien w Rzeszowie zgodnie z zawartym porozumieniem.
6. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących możliwości otrzymania pomocy specjalistycznej. Finansowanie zajęć terapeutycznych i profilaktycznych organizowanych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą (w tym dofinansowanie udziału w różnego rodzaju programach promujących zdrowy tryb życia bez nałogów dla osób podejmujących próby wyjścia z problemów alkoholowych).
7. Promocja usług świadczonych przez lecznictwo odwykowe.

Zadanie 2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Celem zadania jest zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej rodzinom, w których występują problemy uzależnień i wynikające z nich problemy związane z przemocą - w formie poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej oraz terapii. Zadanie ma na celu podejmowanie działań sprzyjających poprawie funkcjonowania członków rodzin osób pijących alkohol.

Rozwój działań i doskonalenie jakości pomocy udzielanej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniem. Kontynuowane będą działania skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz promocji zdrowego stylu życia, jak również pomocy dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.

Zadanie uwzględnia ponadto projekty mające na celu poszerzenie wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie spowodowanej nadużywaniem alkoholu, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy.

Realizacja zadania będzie odbywać się w szczególności poprzez:

- 1) przeprowadzanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych tzw. rozmów wspierająco-motywujących z członkami rodzin, w których występuje problem alkoholowy,
- 2) Wspieranie działań zmierzających do udzielania pomocy dzieciom i rodzinom z problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu w szczególności w zakresie współpracy ze szkołami.
- 3) stała współpraca z Posterunkiem Policji w Grodzisku Dolnym oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym w zakresie działań związanych z przemocą w rodzinie i ich skuteczności,
- 4) Rozpowszechnianie informacji o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjnych w środowisku lokalnym,
- 5) dofinansowanie kolonii profilaktycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych różnego rodzaju uzależnieniami, problemami dnia codziennego (ubóstwo, bezrobocie), zdarzeniami losowymi (rodzina niepełna) itp.
- 6) wspieranie działań w zakresie kompleksowej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, uzależnionych oraz zagrożonych problemem alkoholowym,
- 7) udział członków GKRPA w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grupach roboczych związanych z procedurą „Niebieskiej Karty”.

Zadanie 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W ramach zadania podejmowane będą działania skierowane do społeczności lokalnej mającej na celu zwiększenie wiedzy na temat skutków nadużywania alkoholu, jak również kształtowanie postaw prozdrowotnych. Realizowane działania będą miały na celu wzmacnianie czynników chroniących i osłabienie czynników ryzyka, wzmacnianie inicjatyw skierowanych do dzieci i młodzieży, którym celem jest zagospodarowanie wolnego czasu. W ramach zadania upowszechniane będą materiały informacyjno-edukacyjne z zakresu promocji zdrowia, prowadzone edukacyjne kampanie społeczne.

Podejmowane inicjatywy będą miały na celu edukowanie, kształtowanie prawidłowych postaw i wartości, zdolności do dokonywania wyborów oraz oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Stosowane będą różne metody i programy uwzględniające profilaktykę uniwersalną, które będą miały na celu osłabienie wpływu czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących w szkole, rodzinie i środowisku lokalnym. Zaplanowane działania prowadzone będą w różnych środowiskach i kierowane będą zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. W dalszym ciągu będą uwzględniały realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dotyczących różnych środków uzależniających i przemocy oraz łączenie poszczególnych działań podejmowanych wobec tej populacji.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie na terenie szkół podstawowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży
- 2) kształtowanie wśród mieszkańców w szczególności wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym prawidłowych postaw społecznych i promowanie zdrowego stylu życia poprzez wspieranie działań profilaktycznych
- 3) zorganizowanie wypoczynku letniego bądź zimowego w formie kolonii/ półkolonii i obozów dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz innych form „wspólnej zabawy” celem propagowania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży,
- 4) udział w ogólnopolskich społecznych kampaniach profilaktycznych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przemocy oraz uzależnieniom behawioralnym,
- 5) zakup i dystrybucja wśród różnych adresatów (dzieci, młodzieży, nauczycieli, pracowników służby zdrowia, sprzedawców alkoholu) materiałów edukacyjnych (broszur, plakatów, książek, ulotek z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi dotyczącymi problematyki przemocy, uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych), 6) wspieranie działań w zakresie organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem elementów programów profilaktycznych,
- 7) organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, sprzedawców w zakresie przestrzegania obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawa a dot. sprzedaży napojów alkoholowych.
- 8) Finansowanie lub dofinansowanie uzasadnionych i pozytywnie zaopiniowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kosztów organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych realizowanych m.in. przez Szkolny Związek Sportowy, Uczniowskie Kluby Sportowe, Wólczanka Wólka Grodziska, LKS Grodziszczanka, Gminny Ośrodek Kultury, szkoły, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia. W tym doposażenie placówek i instytucji zapewniających realizację zadania w materiały i sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć. Równocześnie dla młodzieży uczestniczącej w powyższych zajęciach szczególnie sportowych możliwe będzie organizowane zajęć z zakresu profilaktyki prowadzonych przez specjalistów terapii uzależnień.

Zadanie 4 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii

Celem zadania jest doskonalenie oraz kontynuowanie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Sposób realizacji:

- 1) wspomaganie instytucji w organizowaniu kampanii edukacyjnych,
- 2) Udzielanie pomocy merytorycznej i organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy,
- 3) Dofinansowanie funkcjonowania projektów i działań profilaktycznych realizowanych przez różne podmioty: uczniowskie kluby sportowe, placówki oświatowe, kulturalne, parafie, itp. (w tym dożywianie dzieci biorących udział w tychże zajęciach oraz zakup nagród lub upominków).

Zadanie 5 Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Sposób realizacji:

- 1) kontrola obiektów handlowych pod kątem realizacji zapisów ustawy zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa w zakresie zawartym w art.13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) kontrola obiektów handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym lub niepełnoletnim jak również na kredyt lub pod zastaw.

IV. ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

Merytoryczną podstawą decyzji finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są założenia określone w Gminnym Programie Profilaktyki

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Grodzisko Dolne na lata 2023-2026. Źródłem finansowania zadań niniejszego Programu będą środki finansowe budżetu gminy uzyskane z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. „małpki”. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niniejszego Programu, ujęte są w planie budżetu w dziale 851-ochrona zdrowia, rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

V. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grodzisku Dolnym członkom Komisji przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne bez względu na liczbę posiedzeń komisji, zespołów i kontroli punktów sprzedaży.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 jest ustalane Zarządzeniem Wójta.
3. Podstawą wypłacenia wynagrodzenia jest umowa zlecenie i przedstawiony rachunek za dany miesiąc.
4. Wynagrodzenie komisji pokrywa się z budżetu gminy ze środków przeznaczonych na realizację programu.